

«Μπράβο» με... το κιλό ή «μπράβο» με φειδώ;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

από Φοίβη Γλύστρα

Ας μη γελιόμαστε: σ' όλους μας αρέσει ν' ακούμε «έναν καλό λόγο». Ποτέ κανείς δεν «μούχτισε» από «μπράβο», ποτέ κανείς δεν βαρέθηκε να καμαρώνει (ντροπαλά ή ανοιχτά) για τους επαίνους που του αποδίδονται. Ο έπαινος και η επιβράβευση τονώνουν την αυτοπεποίθηση και δημιουργούν θετικό κλίμα μέσα στο οποίο όλα γίνονται ευκολότερα -ιδιότητες που τον καθιστούν εξαιρετικά χρήσιμο αν μεγαλώνεις παιδιά.

Η επιβράβευση έχει μερικά πολύ σημαντικά και άμεσα οφέλη στη συμπεριφορά αλλά και την ψυχολογία των παιδιών. Ταυτόχρονα όμως, όπως όλα τα ωραία (όχι, δεν τελειώνει με πόνο), χρειάζεται να τη μεταχειριζόμαστε με φειδώ και σύνεση, αλλά -προς Θεού- χωρίς τσιγκουνιά.

Γιατί πρέπει να μην τσιγκουνευόμαστε τα «μπράβο»;

Η επιβράβευση μας δίνει λόγο να συνεχίζουμε: Οι (λελογισμένοι) έπαινοι και τα χαμογελαστά, ζεστά «μπράβο» δίνουν ώθηση σε μικρούς και μεγάλους να συνεχίσουν την προσπάθεια. Τα παιδιά, ακούγοντας πως η προσπάθεια, η ζωγραφιά, η εργασία ή κάποια πρωτοβουλία τους κρίθηκαν επιτυχημένα, νιώθουν περήφανα και χαρούμενα και επενδύουν κόπο την επόμενη φορά, ώστε να νιώσουν ξανά το ίδιο γλυκό αίσθημα επιτυχίας και περηφάνιας.

Η μαμά κι ο μπαμπάς είναι οι σημαντικότεροι κριτές: Μέχρι οι ορίζοντες του παιδιού να διευρυνθούν και το φάσμα των επιρροών του να ανοίξει, οι γονείς του είναι Θεοί, οι μέντορες κι οι Πυγμαλίωνές του και σ' αυτούς βασίζεται για να χτίσει την αυτοεικόνα του με θετικό ή αρνητικό τρόπο.

Η επιβράβευση «χτίζει» αυτοπεποίθηση: Τα παιδιά αποκτούν περισσότερα κίνητρα μέσα από θετικές εμπειρίες. Έτσι, ένα χαμογελαστό «μπράβο σου» απ' το στόμα των γονιών του, όταν, για παράδειγμα, στρώνουν το κρεβάτι τους, προσπαθούν για δεύτερη και για τρίτη φορά να φτιάξουν ένα δύσκολο παζλ ή κάνουν έγκαιρα τα μαθήματά τους για το σχολείο, μπορεί να γίνει ο λόγος που θα επαναλάβουν την ορθή συμπεριφορά την επόμενη φορά. Αντίστοιχα, νιώθοντας ότι τα πηγαίνουν καλά, τονώνεται η αυτοπεποίθησή τους και -ως γνωστόν- μια αυτοπεποίθηση «ανεβασμένη» είναι ένα πραγματικά πολύτιμο εργαλείο.

Κάνοντας κατάχρηση των «μπράβο»...

Ο Δρ. Jenn Berman, σύμβουλος γάμου και οικογενειών και συγγραφέας, είπε στο Web Md το εξής (που μοιάζει σοφό): «Είμαστε γονείς εθισμένοι στην επιβράβευση. Έχουμε φτάσει στο αντίθετο άκρο απ' αυτό που ίσχυε πριν μερικές δεκαετίες, όπου οι γονείς ήταν κατά κανόνα πιο αυστηροί». Τα «μπράβο» δεν είναι πετσετάκια, λένε οι ειδικοί, και η... υπερκατανάλωσή τους, μπορεί να οδηγήσει τόσο στην αχρήστευσή τους, όσο και σε μερικές ακόμη παγίδες. Η άνευ μέτρου, ενθουσιώδης, διαρκής επιβράβευση, λοιπόν, μπορεί να έχει κάποια απ' τα ακόλουθα αποτελέσματα.

Τα παιδιά φοβούνται ότι «θα πέσουν απ' το βάθρο»: Σύμφωνα με το Δρ. Berman, η υπερβολική δόση επαίνων, ειδικά όταν είναι άτοποι ή ανειλικρινείς, μπορεί να κάνει τα παιδιά να φοβηθούν να δοκιμάσουν νέα πράγματα ή να πάρουν κάποιο

ρίσκο, ούτως ώστε να μείνουν καρφωμένα στο βάθρο που οι γονείς τους έστησαν γι' αυτά, ακολουθώντας τον σίγουρο δρόμο.

Τα παιδιά «εθίζονται» στην έγκριση των γονιών: Σύμφωνα με τους ειδικούς, το να λέμε «μπράβο» στα παιδιά διαρκώς για το αυτονόητο, μπορεί να μεταδώσει το λανθασμένο μήνυμα ότι χρειάζονται -έχουν ανάγκη!- την επικύρωση των γονιών τους κι έτσι, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταλήξουν να επιζητούν διαρκώς την γονική έγκριση.

Μήπως το λέμε για δικό μας όφελος πού και πού; Ο Alfie Kohn, συγγραφέας και δημοσιογράφος με «ειδίκευση» στα της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής (ρίξτε εδώ μια ματιά στο έργο του) αναρωτιέται εύλογα: «Όταν επιβραβεύουμε ένα πεντάχρονο που μάζεψε τις μπογιές του, αφού ζωγράφισε, ποιος ωφελείται απ' αυτό; Δεν είναι πιθανό το "μπράβο" μας να σχετίζεται λιγότερο με τις συναισθηματικές τους ανάγκες και περισσότερο με την δική μας "βολή";». Δεν είναι ευθύνη μας, να μην πέσουμε στην παγίδα, να μην γίνουμε συγκεκριμένα χειριστικοί και να μην καταλήξουμε να εκμεταλλευτούμε την ανάγκη τους για αποδοχή και επιβράβευση;

Ανελικρινή «μπράβο» ίσον υποτίμηση (;): Έρευνα και σειρά πειραμάτων που διεξήχθη με επικεφαλής τον Wulf-Uwe Meyer, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μόνο τα παιδιά κάτω των επτά ετών δέχονται εντελώς άκριτα τον έπαινο. Τα μεγαλύτερα παιδιά είναι το ίδιο... υποψιασμένα για τους λόγους που τους λένε «μπράβο», όσο και οι ενήλικες. Αν, λοιπόν, λέτε με ευκολία «μπράβο» ως γονιός ή εκπαιδευτικός, σε ένα παιδί μέτριων -ας πούμε- επιδόσεων, προκειμένου να δώσετε ώθηση στη φιλομάθειά του, τότε να είστε σίγουροι ότι οι προθέσεις σας, θα γίνουν αντιληπτές.

Μειώνεται ο ενθουσιασμός: Τέλος, ας σημειώσουμε το προφανές. Όπως ακριβώς συμβαίνει και με τα τραγούδια που λατρεύουμε, αλλά τη 567η φορά που τ' ακούμε στην ίδια μέρα καταλήγουμε να τα σιχαθούμε, έτσι και τα «μπράβο» εύκολα μπορεί να καταλήξουν σε κούφια λόγια αν γίνει υπέρ-χρήση τους.

Αντί επιλόγου...

Φυσικά, το ανωτέρω πόνημα δεν έχει την πρόθεση να μειώσει τα υγιή, χαμογελαστά κι εγκάρδια «μπράβο» που κάθε παιδάκι έχει ανάγκη να ακούει. Αντιθέτως, δεν υπάρχει εκπαιδευτικός, γονιός ή άνθρωπος με τον οποιοδήποτε τρόπο σχετιζόμενος με παιδιά που δεν θα συμφωνήσει ότι η επιβράβευση φέρνει σπουδαία αποτελέσματα. Ωστόσο, όπως παντού, έτσι κι εδώ, χρειάζεται διαχείριση, ούτως ώστε ο καλός λόγος που βγαίνει απ' το στόμα σας να έχει κάποια βαρύτητα και να μη μοιάζει με μια οποιαδήποτε, καθημερινή ατάκα

ρουτίνας.

Πηγή: mama365.gr